

Перед кожною молодою людиною неодмінно постає проблема вибору життєвого шляху. Для одних – це час сумнівів, вагань, тривалих роздумів, для інших – лише мить, що оприявлює давно виплекане бажання реалізувати заповітну мрію. Очевидно, для Володимира Калашника, випускника Мануйлівської середньої школи, що на мальовничій Полтавщині, сумнівів не було: слово, краса рідної мови, література – ось що хвилювало юнака. Він народився і виріс у сім'ї педагога, де любили й шанували народну пісню, вогненну поезію невмирущого Кобзаря, витончені ямби М. Рильського. Саме це й привело 1953 року В. Калашника на відділення української мови та літератури Харківського державного університету. Після закінчення у 1958 р. з відзнакою університету молодий спеціаліст учителює в м. Барвінкове на Харківщині, пізніше працює тут заступником директора середньої школи № 1 імені М. О. Скрипника, а в 1964–1967 рр. – директором середньої школи № 2. У 1967 році В. Калашник, збагачений педагогічним і життєвим досвідом, повертається до рідного університету. З того часу вся його діяльність пов'язана з українською філологією і кафедрою української мови, яку він беззмінно очолює ось уже чверть століття. Становлення В. Калашника як науковця позначене успішним захистом багато в чому новаторської кандидатської дисертації (1973 р.), якому передували численні публікації та активна участь у наукових конференціях. Докторське дослідження, захищене у 1992 р., підсумовувало тривалі й глибокі роздуми вченого, а водночас й окреслювало нові перспективи вивчення поетичної мови як лінгвокультурного феномену. Ця праця здобула належне визнання в Україні й засвідчила високий авторитет В. Калашника як провідного вітчизняного філолога.

Сьогодні ім'я ювіляра широко відоме в Україні та поза її межами. Активний учасник численних міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій, конгресів, засідань, В. Калашник постійно перебуває у творчому науковому пошуку, щораз видаючи «на-гора» нові праці й радуючи колег проникливими й змістовними розвідками з питань стилістики, художньої мови, соціолінгвістики, лексикології, термінознавства.

Особливо необхідно відзначити філологічні студії ювіляра, в яких послідовно, наполегливо й пристрасно обґрунтовується й відстоюється право української мови на вільний розвиток у всіх сферах суспільного життя незалежної України.

В. Калашник – Учитель з великої літери: тисячі студентів згадують його як прекрасного лектора, майстерного викладача, досвідченого педагога. Щирий душею, людяний, а водночас вимогливий та принциповий, він щедро ділиться своїм багатим науковим досвідом із молодим поколінням учених-філологів. Докторські та кандидатські дисертації, виконані під керівництвом В. Калашника, стали важливим надбанням сучасної української лінгвістики. 14 вихованців, серед яких професор Ж. Колоїз, професор Л. Савченко, доценти Ю. Калашник, Ю. Кохан, О. Покровська, О. Лисенко, А. Ніколаєва, Г. Губарева, Г. Сергєєва, О. Чуєшкова, С. Шестакова та ін., гідно продовжують справу свого Вчителя. Більшість із них представлені у збірнику своїми новими розвідками.

Добрим словом згадують мудрі поради та настанови професора В. Калашника численні науковці всієї України, на захистах дисертацій яких чи їхніх аспірантів він виступав офіційним опонентом. Свідченням високого наукового авторитету вченого, різнобічності його філологічних інтересів є широке коло авторів цього збірника, кожен з яких пов'язаний з ювіляром багаторічним творчим спілкуванням. Серед них – знані філологи: доктори філологічних наук, члени-кореспонденти НАН України О. Ткаченко та С. Єрмоленко, доктори філологічних наук, професори Ю. Булаховська, С. Дорошенко, Л. Лисиченко, В. Горпинич, Л. Полюга, О. Сербенська, Л. Бублейник, К. Городенська, А. Гулак, Л. Піхтовнікова, Т. Космеда, С. Ломакович, О. Лагунов, В. Глущенко, О. Стишов, І. Московкіна, І. Михайлин, Л. Ушкалов, завідувачі мовознавчих кафедр у вищій школі Ф. Бацевич, П. Білоусенко, Н. Бойко, О. Бондар, Д. Бучко, Г. Вокальчук, Н. Гуйванюк, А. Загнітко, А. Мойсієнко, В. Олексенко, О. Олексенко, Л. Педченко, Ю. Прадід, В. Сімонок, М. Степаненко, професори Н. Бабич, І. Муромцев, доктор філологічних наук Н. Бобух. Авторами багатьох статей, поданих у цьому збірнику, є також кандидати філологічних наук.

Слово для В. Калашника – не лише предмет наукових рефлексій, а й джерело творчого натхнення, світ української думки талановитого лірика. Поезія ювіляра сповнена щемливої, бентежної задуми, вона торкає найтонші струни людської душі й глибини серця. Прикметно, що кілька розвідок, представлених у цьому збірнику, присвячені саме аналізові поетичної мови В. Калашника. Праці Н. Гуйванюк, Ж. Колоїз, З. Валух, Л. Селіверстової відкривають для дослідників мовно-естетичний обшир художнього слова ювіляра і, можна сказати, окреслюють ще один важливий об'єкт сучасної лінгвостилістики.

Активний у науці й творчості, ювіляр такою ж мірою активний і в громадському житті. Тривалий час він очолював обласну організацію товариства «Україна і світ» і нині підтримує дружні зв'язки з пред-

ставниками української діаспори США. В. Калашник – бажаний гість на популярних харківських теле- та радіопередачах.

Вагомий внесок В. Калашника високо оцінений державою. Ювіляр – відмінник освіти України, заслужений професор ХНУ імені В. Н. Каразіна, заслужений працівник освіти України. Шлях, обраний В. Калашником у далекій юності, – нелегкий, але він іде ним гордо, впевнено виконуючи свою високу життєву місію.

У збірнику наукових праць, присвячених ювіляру, відображається уся широта наукових інтересів, уподобань та філологічних захоплень авторів – представників гуманітарної галузі знань, насамперед мовознавців і літературознавців. У своїй тематичній різноманітності ці праці складають маленьку частинку космосу українського слова, яким живе професор В. Калашник.

*Ю. Безхутрий,
професор, декан філологічного факультету*

*М. Філон,
доцент кафедри української мови*